KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 16e December 1950 door de Minister van Wederopbouw verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet "betreffende het toestaan van leningen aan de beneficianten van het Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden, van het Nationaal Werk van de Wezen, Weduwen en Bloedverwanten in de opgaande linie van de Oorlogsslachtoffers en van het Nationaal Werk voor Oudstrijders, Weggevoerden en Politieke Gevangenen", heeft ter zitting van 26 Januari 1950 het volgend advies gegeven:

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Reconstruction, le 16 décembre 1950, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi" relatif aux opérations de prêts à faire aux bénéficiaires de l'Oeuvre Nationale des Invalides de la Guerre, de l'Oeuvre Nationale des Orphelins, Veuves et Ascendants des Victimes de la Guerre et de l'Oeuvre Nationale des Anciens Combattants, Déportés et prisonniers politiques", a donné en sa séance du 26 janvier 1950 l'avis suivant:

Luidens artikel 1 van het ontwerp wordt het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden gemachtigd, zowel aan zijn eigen gerechtigden als aan die van het Nationaal Werk van de wezen, weduwen en bloedverwanten in de opgaande linie van de oorlogsslachtoffers of van het Nationaal Werk voor de oudstrijders, weggevoerden en politieke gevangenen, hypothecaire en andere leningen toe te staan.

Deze bepaling moet het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden in de mogelijkheid stellen, hypothecaire en andere leningen toe te staan, niet alleen aan de militaire of burgerlijke oorlogsslachtoffers - wat reeds kon ingevolge de wet van 9 Augustus 1920 - maar ook aan hen die in aanmerking komen :

1° voor het Nationaal Werk van de wezen, weduwen en bloedverwanten in de opgaande linie van de oorlogsslachtoffers;

2° voor het Nationaal Werk voor de oudstrijders, weggevoerden en politieke gevangenen.

Wie de gerechtigden zijn van het Nationaal Werk van de wezen, weduwen en bloedverwanten in de opgaande linie van de oorlogsslachtoffers, is bij artikel 3 van de wet van 28 December 1948 bepaald: het zijn de wezen, weduwen en bloedverwanten in de opgaande linie van de burgerlijke en militaire slachtoffers van de oorlog 1914-1918 en van de oorlog 1940-1945, wier inkomsten ontoereikend zijn.

Wat betreft de gerechtigden van het Nationaal Werk voor de oudstrijders, weggevoerden en politieke gevangenen, men kan ze in de huidige stand van de wetgeving, uitsluitend aanwijzen op grond van de wet van 15 Maart 1938 tot instelling van het Nationaal Werk voor de oudstrijders, weggevoerden en politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918.

.../...

Een ontwerp van wet houdende uitbreiding tot de oud-strijders, de weerstanders, de politieke gevangenen, de werk-weigeraars en de weggevoerden voor verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945, van de toepassing van de wet van 15 Maart 1938, is 13 April 1949 door de Senaat aangenomen. Thans is het aan de Kamer der Volksvertegenwoordigers ter beraadslaging voorgelegd. (Kamer Volksv. zittijd 1948-1949, Doc. nr 405).

Dat ontwerp, zoals het door de Senaat is aangenomen, spreekt van "tijdelijke" en "vaste" rechthebbenden (artikelen 2 en 2 bis van het ontwerp). In de veronderstelling dat die tekst door de Kamer der Volksvertegenwoordigers wordt aangenomen, zal het de vraag zijn of de tijdelijke gerechtigden, overeenkomstig het bepaalde in het aan de Raad van State voorgelegde ontwerp, leningen zullen kunnen aangaan bij het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden. Het ware niet overbodig dat de Regering zich, tijdens de parlementaire debatten over het ontwerp dat aan de Kamer der Volksvertegenwoordigers ter beraadslaging is voorgelegd (Doc. nr 405), nader zou uitspreken over de betekenis van de uitdrukking "tijdelijke gerechtigden" ten aanzien van het ontwerp waarover thans het advies aan de Raad van State wordt gevraagd.

De laatste volzin van lid 1 van artikel 1, als "kunnen deze leningen slechts aan hen, die onder deze drie werken ressorteren, worden toegestaan", is overbodig en kan uitvallen. Het lijdt geen twijfel dat de bepaling, die aan het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden een uitzonderlijke bevoegdheid verleent, beperkend moet worden uitgelegd. Deze beperkende interpretatie blijkt overigens voldoende uit de bewoordingen zelf van artikel 1.

.../...

Volgens artikel 2 van het ontwerp kunnen de in artikel 1 bedoelde verrichtingen slechts worden gedaan tegen een voldoende waarborg die door de schuldenaar wordt gegeven en die voortkomt uit hypotheken of uit de overdracht van pensioenen, verhogingen, toelagen, vergoedingen, dotatie of renten, zowel burgerlijke als militaire.

Deze bepaling schijnt de mogelijkheid uit te sluiten dat een derde een waarborg voor de schuldenaar zou geven.

De wijze waarop die bepaling is gesteld laat bovendien de vraag open, of de waarborg mag voortkomen hetzij uit een hypotheek, hetzij uit de overdracht van de schuldvorderingen die de geldnemer bezit, hetzij uit het samenvoegen van beide waarborgen.

De uitleg tijdens het onderzoek van het ontwerp aan de Raad van State verstrekt, heeft de bedoeling van de Regering duidelijker doen uitkomen; in aansluiting daaraan wordt de volgende redactie voorgesteld :

" De in artikel 1 bedoelde verrichtingen kunnen slechts tegen een voldoende waarborg geschieden.

Deze waarborg zal namelijk mogen voortkomen uit de overdracht van pensioenen, verhogingen, toelagen, vergoedingen, dotaties of renten, zo burgerlijke als militaire, uit de vestiging van hypotheken of uit het samenvoegen van beide waarborgen".

In de uitdrukking "tegen een voldoende waarborg" kunnen alle, werkelijke of persoonlijke waarborgen begrepen worden. Ook kan de waarborg door een derde ter ontlasting van de geldnemer worden gegeven.

.../...

Lid 2 geeft, als voorbeeld, de twee meest gangbare vormen van waarborgen op, en spreekt zich uit ten gunste van het samenvoegen van de overdracht en van de vestiging van hypotheken.

Volgens artikel 3, mag het debetsaldo wegens toegestane leningen, huur of verkoop, voor elke gerechtigde niet meer dan 100.000 frank bedragen. Voor het bouwen of kopen van een woning echter mogen speciale hypotheekleningen worden toegestaan, die niet meer mogen bedragen dan 60 t.h. van de kostprijs van het gebouw en van de grond of van de verkoopwaarde van het onroerend goed.

Hier is het de vraag of de leningen, toe te staan voor het kopen of voor het bouwen van een woning, tot een beloop van 60 t.h. van de waarde van het gebouw, onafhankelijk zijn van het maximum van 100.000 frank, bepaald in lid 1.

Volgens de inlichtingen door de gemachtigde van de Minister verstrekt, moet die vraag bevestigend worden beantwoord.

Derhalve moet dit zeer duidelijk tot uiting komen in de tekst van artikel 3.

De Raad van State stelt de volgende lezing voor :

" Op geen enkel ogenblik mag het bedrag der sommen, verschuldigd wegens toegestane leningen, huur of verkoop, voor iedere gerechtigde een som van 100.000 frank te boven gaan.

Bovendien mogen voor het bouwen of het kopen van een woning bijzondere hypothecaire leningen worden toegestaan, die niet meer mogen bedragen dan 60 t.h. van de kostprijs van het gebouw en van de grond of van de koopwaarde van het onroerend goed.".

.../...

Luidens artikel 4, moeten de afbetaling van de leningen en de betaling van huur of verkoop geschieden vooraleer de geldnemer de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

Volgens de uitleg door de gemachtigde van de Minister verstrekt, zou de in artikel 4 gestelde regel beperkt moeten blijven tot de leningen die niet door een hypotheek of door een pand gewaarborgd zijn.

Derhalve wordt voor artikel 4 de volgende lezing voorgesteld :

" De leningen die niet door een hypotheek of een pand zijn gewaarborgd, moeten afgelost en de huur of verkoop moet betaald zijn vooraleer de gerechtigde de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.".

De Raad van State meent evenwel te moeten aanstippen, dat ter uitvoering van deze bepaling een einde zal moeten worden gemaakt aan de in artikel 1, lid 2, bedoelde verhuur van roerend goed of werkgereedschap zodra de gerechtigde 65 jaar oud is geworden.

Luidens artikel 5 kan het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden eisen, dat een levensverzekering tot waarborg van de verbintenissen van de geldnemer wordt gesloten. Het Werk kiest de verzekeraar, het stelsel en de verzekeringsvoorwaarden. Het bedrag van de premie geniet de voordelen van de bij het volgend artikel bedoelde overdracht.

De draagwijdte van deze laatste bepaling, volgens welke het bedrag der premie het voordeel geniet van de in het volgend artikel bedoelde overdracht, komt niet duidelijk tot uiting.

.../...

Volgens de uitleg door de gemachtigde van de Minister verstrekt is het zo, dat, wanneer een lening met levensverzekering wordt toegestaan, de premie rechtstreeks door het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden voor rekening van de verzekerde wordt betaald. Te dien einde staat de geldnemer, tot een bedrag dat met de premie overeenstemt, aan het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden een gedeelte van zijn toelagen af.

De tekst van artikel 5, lid 3, moet derhalve volledig worden omgewerkt. De Raad van State stelt de volgende lezing voor.

" Het bedrag van de premie wordt door het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden rechtstreeks aan het verzekeringsorganisme betaald; het bedrag wordt te dien einde afgenomen van de sommen, waarvan de overdracht in artikel 6 is toegestaan.".

Volgens artikel 6 van het ontwerp zijn de pensioenen, verhogingen, toelagen, vergoedingen, dotaties of renten, zo burgerlijke als militaire, voor overdracht en beslag vatbaar tot een beloop van een derde; de bijkomende vergoeding voorzien in artikel 11 van het statuut der politieke gevangen is in haar geheel voor overdracht en beslag vatbaar. Zodoende wijkt artikel 6 af van tal van wetsbepalingen, met name:

1° van artikel 19 van de wet van 1 Juni 1919 houdende instelling ener begiftiging ten voordele der strijders van de oorlog van 1914-1918;

2° van artikel 1 van de wet van 25 Augustus 1920 waarbij aan de militairen van de oorlog 1914-1918 een blijk van dankbaarheid wordt verleend;

.../...

3° van de artikelen 5 en 6 van de wet van 10 Augustus 1921 houdende regeling tot het vereffenen der begiftiging der oudstrijders;

4° van artikel 12 van de wetten op het herstel der oorlogsschade, samengeordend bij koninklijk besluit van 19 Augustus 1921;

5° van artikel 3 van de wet van 31 Juli 1923 houdende verlening van een bijzondere tegemoetkoming aan de militairen oorlogsinvaliden, voor de tijd dat ze met verlof zonder soldij of zonder militaire uitkeringen waren;

6° van artikel 23 van het decreet van 's Konings Hoogcommissaris voor de kantons Eupen, Malmedy en St. Vith, d.d. 15 September 1923, betreffende de militaire pensioenen en bewilligingen ten behoeve der rechthebbenden. Dit decreet blijft van kracht overeenkomstig artikel 4 van het koninklijk besluit van 4 October 1925, waarbij de rechtstoestand der kantons, Eupen, Malmedy en St. Vith, uit oogpunt der wetgeving, geregeld wordt.

7° van artikel 28 van de wet van 26 Februari 1947 het statuut regelende van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden;

8° van artikel 13, lid 1, van de wet van 18 Augustus 1947 houdende regeling van het statuut der krijgsgevangenen van 1940-1945.

Anderzijds behelzen sommige wetsbepalingen betreffende vergoedingen of toelagen aan de eventuele gerechtigden van de in artikel 1 genoemde werken geen enkele van het gemeenrecht afwijkende regel aangaande de onvatbaarheid voor overdracht en beslag van die vergoedingen. Daaruit volgt dat de schuldeisers van die gerechtigden hun pand zullen zien verminderen tot een beloop van de in artikel 6 van het ontwerp bepaalde quotiteit.

.../...

Dat is onder meer het geval met de besluitwet van 25 September 1946 tot toekenning van een maandelijkse vergoeding aan de politieke gevangenen die, tengevolge van invaliditeit of ziekte, in de onmogelijkheid verkeren in hun onderhoud te voorzien, en voor de wet van 1 Juni 1949 tot toekenning van een wachtvergoeding op pensioen aan de burgerlijke invaliden van beide oorlogen, alsmede aan de weduwen en wezen der burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945.

Strikt genomen, zou elk van die wetsbepalingen uitdrukkelijk moeten gewijzigd of aangevuld worden.

In de huidige stand van de geldende wetgeving is het evenwel moeilijk uit te maken, welke de weerslag zal zijn van de in artikel 6 voorgestelde regels; het toepassingsgebied van het ontwerp blijft immers onzeker zolang de wetgever de toepassing niet zal hebben uitgebreid van de wet van 15 Maart 1938 tot instelling van het Nationaal Werk voor oudstrijders, weggevoerden en politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918.

Daarom is de Raad van State verplicht de formule "niettegenstaande elke strijdige wetsbepaling" in artikel 6 van het ontwerp te behouden.

Weinig duidelijk is het tweede lid van artikel 6 van het ontwerp, en met name de uitdrukking: "dient een evenredige vermindering te worden toegepast, met eerbiediging der wettelijk vastgestelde coëfficienten en maxima". De Raad van State stelt voor, het woord "coëfficienten" door "quotiteiten" te vervangen.

Volgens artikel 7 zal van de overdracht der rechten, aan het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden afgestaan, op

.../...

bij een
geldige wijze/ ter post aangetekende brief worden kennis gegeven. Hetzelfde geldt voor de kennisgeving der sommen, die krachtens die overdrachten werkelijk dienen te worden afgehouden.

Deze bepaling heeft, volgens de uitleg door de gemachtigde van de Minister verstrekt, in werkelijkheid tot doel, de overdracht der schuldvorderingen naar het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden geldig te maken alleen reeds door de kennisgeving, bij een ter post aangetekende brief aan de overgenomen schuldenaar. Bovendien wordt vereist dat de overgenomen schuldenaar, eveneens bij een ter post aangetekende brief, aan degene die afstand doet, het bedrag mededeelt van de krachtens die overdracht gedane kortingen.

Derhalve stelt de Raad van State, voor artikel 7, de volgende lezing voor :

" Van de overdracht der schuldvorderingen, gedaan tot waarborg van de aflossing der leningen die het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden heeft toegestaan, wordt op geldige wijze aan de overgenomen schuldenaar kennis gegeven bij een ter post aangetekende brief.

De overgenomen schuldenaar deelt aan degene, die afstand doet, bij een ter post aangetekende brief het bedrag mede van de kortingen, krachtens die overdracht gedaan op de pensioenen, verhogingen, toelagen, vergoedingen, dotaties en renten, zo burgerlijke als militaire, welke degene die afstand doet geniet.".

Luidens artikel 8 behoren alle geschillen betreffende de contracten, gesloten overeenkomstig artikel 1, tot de bevoegdheid der vrederechters. Deze bepaling neemt de tekst van artikel 5, lid 2, van de wet van 9 Augustus 1920 over.

.../...

De Raad van State interpreteert de uitdrukking "geschillen betreffende de overeenkomsten" in de zin van "geschillen uit die overeenkomsten ontstaan". Deze beperkende interpretatie komt overigens overeen met de bedoeling van de Regering.

Volgens het laatste lid van artikel 10, bij de tekst gevoegd op verzoek van de Minister bij zijn brief van 13 Januari 1950, worden de evenredige honoraria der notarissen, welke meer bedragen dan de minima en de kopierechten met de helft verminderd wanneer de akte opgemaakt of het afschrift, de fotocopie of het uittreksel uitgereikt is op verzoek van het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden.

Deze bepaling zou het voorwerp moeten worden van een koninklijk besluit, genomen ter uitvoering van de wet van 31 Augustus 1891 houdende tarifering en invordering der honoraria van notarissen. Luidens artikel 1 van die wet is de regering gemachtigd een tarief op te maken voor de honoraria, salarissen, rol- of kopierechten, reis- verblijf- of voedingskosten aan de notarissen verschuldigd wegens instrumentaire of andere akten die hun ambt betreffen.

Artikel 8 van het besluit van de Regent van 24 Januari 1946 houdende tarief van de honoraria der notarissen behelst overigens, onder 1°, een soortgelijke bepaling voor de akten opgemaakt op verzoek van de Staat, de provinciën, de gemeenten of de openbare instellingen. Men zou er eventueel mede kunnen volstaan die bepaling aan te vullen met de vermelding van het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden.

Voor artikel 11 tenslotte, waarin de wet van 9 Augustus 1920 wordt opgeheven, is de Raad van State van advies dat eveneens zouden moeten vermeld worden de wet van 30 Juli 1934 betreffende de leningen van het Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden, en de koninklijke besluiten van 12 November 1920, 18 Juni 1930 en 16 December 1946.

.../...

Bij het ontwerp zijn betreffende de vorm nog opmerkingen te maken, die geen commentaar behoeven en uit de onderstaande tekst blijken :

Ontwerp van wet betreffende het toestaan van leningen aan de gerechtigden van het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden, van het Nationaal Werk van de wezen, weduwen en bloedverwanten in de opgaande linie van de oorlogsslachtoffers en van het Nationaal Werk voor oudstrijders, weggevoerden en politieke gevangenen.

KAREL, Prins van België,
Regent van het Koninkrijk,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Op de voordracht van de Minister van Wederopbouw,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

De Minister van Wederopbouw wordt er mede belast in Onze Naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1.-

Het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden wordt er toe gemachtigd, zowel aan zijn eigen gerechtigden als aan die van het Nationaal Werk van de wezen, weduwen en bloedverwanten in de opgaande linie van de oorlogsslachtoffers of van het Nationaal Werk voor de oudstrijders, weggevoerden en politieke gevangenen, hypothecaire en andere leningen toe te staan.

Het is eveneens gemachtigd roerend goed, namelijk werkgereedschap te kopen, teneinde dit aan de voormelde personen

.../...

in huur te geven of te verkopen.

Artikel 2.-

De in artikel 1 bedoelde verrichtingen kunnen slechts tegen een voldoende waarborg geschieden. Deze waarborg zal namelijk mogen voortkomen uit de overdracht van pensioenen, verhogingen, toelagen, vergoedingen, dotaties of renten, zo burgerlijke als militaire, uit de vestiging van hypotheken of uit het samenvoegen van beide waarborgen .

Artikel 3.-

Op geen enkel ogenblik mag het bedrag der sommen, verschuldigd wegens toegestane leningen, huur of verkoop, voor iedere gerechtigde een som van 100.000 frank te boven gaan.

Bovendien mogen voor het bouwen of het kopen van een woning bijzondere hypothecaire leningen worden toegestaan, die niet meer mogen bedragen dan 60 t.h. van de kostprijs van het gebouw en van de grond of van de koopwaarde van het onroerend goed.

Artikel 4.-

De leningen, die niet door een hypotheek of een pand zijn gewaarborgd, moeten afgelost en huur of verkoop moeten betaald zijn vooraleer de gerechtigde de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt.

Artikel 5.-

Het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden kan eisen dat een levensverzekering wordt gesloten tot waarborg van de verbintenissen van de geldnemer.

Het kiest de verzekeraar en de verzekeringsvoorwaarden.

.../...

Het bedrag van de premie wordt door het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden rechtstreeks aan het verzekeringsorganisme betaald ; het bedrag wordt te dien einde afgenomen van de sommen waarvan de overdracht in artikel 6 is toegestaan.

Artikel 6.-

Ten einde aan het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden de uitvoering te verzekeren van de contracten, met hem gesloten overeenkomstig artikel 1 en niettegenstaande elke strijdige wetsbepaling, zijn voor overdracht en beslag tot een beloop van één derde vatbaar de pensioenen, verhogingen, toelagen, vergoedingen, dotaties of renten, zo burgerlijke als militaire, welke de geldnemers genieten en zullen genieten. In hun geheel voor overdracht en beslag vatbaar zijn evenwel de driemaandelijkse tranches, die nog verschuldigd blijven van de bijkomende vergoeding, bepaald bij artikel 11 van het statuut der politieke gevangenen en hun rechthebbenden, de dotatie der krijgsgevangenen, alsmede de frontstreeprente.

In geval van samenloop met andere wettelijk toegestane kortingen, dient een evenredige vermindering te worden toegepast met inachtneming van de wettelijk vastgestelde maxima en quotiteiten. In geen geval echter, behalve wat betreft de krachtens het eerste lid van dit artikel geheel overdraagbare toelagen, dotaties en renten, mag het totaal der kortingen meer bedragen dan twee derden van de pensioenen en toelagen.

Artikel 7.-

Van de overdracht der schuldvorderingen, gedaan tot waarborg van de aflossing der leningen die het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden heeft toegestaan, wordt op geldige wijze aan de overgenomen schuldenaar kennis gegeven bij een ter post

.../...

aangetekende brief.

De overgenomen schuldenaar deelt aan degene, die afstand doet, bij een ter post aangetekende brief het bedrag mede van de kortingen, krachtens die overdracht gedaan op de pensioenen verhogingen, toelagen, vergoedingen, dotaties en renten, zo burgerlijke als militaire, welke degene die afstand doet geniet.

Artikel 8.-

Alle geschillen betreffende de overeenkomstig artikel 1 gesloten contracten behoren tot de bevoegdheid der vrederechters.

Artikel 9.-

De Algemene Spaar- en Lijfrentekas is er toe gemachtigd :

1° aan het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden leningen toe te staan ;

2° onder de bedingen en voorwaarden, door haar bepaald, de in artikel 1 van deze wet vermelde personen, die met het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden een overeenkomst sluiten, op het leven te verzekeren.

Artikel 10.-

Artikel 301, 1°, van het koninklijk besluit van 30 November 1939, nr 64, houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, wordt door de volgende bepaling vervangen :

" 1° Akten in der minne betreffende de leningen toegestaan door het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden".

.../...

Artikel 82, 1°, van het besluit van de Regent van 26 Juni 1947 houdende het Wetboek der zegelrechten wordt door de volgende bepaling vervangen :

"1° Akten in der minne betreffende de leningen toegestaan door het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden".

Artikel 11.-

Worden opgeheven :

de wet van 9 Augustus 1920 aangaande leningen aan de oorlogsinvaliden ;

de wet van 30 Juli 1934 betreffende de leningen van het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden ;

het koninklijk besluit van 12 November 1920 betreffende de hypothecaire leningen aan de oorlogsinvaliden ;

het koninklijk besluit van 18 Juni 1930 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 November 1920 betreffende de hypothecaire leningen aan de oorlogsinvaliden;

het koninklijk besluit van 16 December 1946 aangaande de leningen aan de oorlogsinvaliden door het Nationaal Werk voor oorlogsinvaliden.

Gegeven te , .

VANWEGE DE REGENT :

De Minister van Wederopbouw,

Aux termes de l'article ler du projet, l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre est autorisée à faire des prêts hypothécaires et autres, tant à ses propres bénéficiaires qu'à ceux de l'Oeuvre nationale des orphelins, veuves et ascendants des victimes de la guerre ou de l'Oeuvre nationale des anciens combattants, déportés et prisonniers politiques.

La portée de cette disposition est de permettre à l' l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre de faire des prêts hypothécaires et autres, non seulement aux invalides militaires ou civils de la guerre, comme l'y autorise déjà la loi du 9 août 1920, mais encore aux bénéficiaires :

1° de l'Oeuvre nationale des orphelins, veuves et ascendants des victimes de la guerre;

2° de l'Oeuvre nationale des anciens combattants, déportés et prisonniers politiques.

Les bénéficiaires de l'Oeuvre nationale des orphelins, veuves et ascendants des victimes de la guerre sont déterminés par l'article 3 de la loi du 28 décembre 1948 : ce sont les orphelins, veuves et ascendants des victimes civiles et militaires de la guerre 1914-1918 et de la guerre de 1940-1945, dont les ressources sont insuffisantes.

Quant aux bénéficiaires de l'Oeuvre nationale des anciens combattants, déportés et prisonniers politiques, leur désignation ressort exclusivement, dans l'état actuel de la législation, de la loi du 15 mars 1938 instituant l'Oeuvre nationale des anciens combattants, déportés et prisonniers politiques de la guerre 1914-1918.

Un projet de loi étendant aux anciens combattants, aux résistants, aux prisonniers politiques, aux réfractaires et aux déportés pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945, l'application de la loi du 15 mars 1938, a été voté par le Sénat le 13 avril 1949. Il est actuellement soumis aux délibérations de la Chambre des Représentants (Ch. Représ. session 1948-1949, Doc. n° 405).

Tel qu'il a été adopté par le Sénat, ce projet prévoit des bénéficiaires "temporaires" et des bénéficiaires "permanents" (articles 2 et 2bis du projet). La question se posera dès lors de savoir, à supposer ce texte adopté par la Chambre des Représentants, si les bénéficiaires temporaires seront admis à emprunter à l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre, conformément aux dispositions du projet soumis à l'avis du Conseil d'Etat. Il ne serait pas inutile qu'au cours des débats parlementaires du projet soumis aux délibérations de la Chambre des Représentants (Doc. n°405), le Gouvernement précisât la portée de l'expression "bénéficiaires temporaires" au regard du projet actuellement soumis à l'avis du Conseil d'Etat.

La dernière phrase de l'alinéa 1er de l'article 1er, suivant laquelle "ces prêts ne peuvent être consentis qu'aux ressortissants de ces trois oeuvres" est inutile et peut être omise. Il n'est pas douteux que la disposition qui confère une compétence exceptionnelle à l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre doit être interprêtée restrictivement. Cette interprétation restrictive ressort d'ailleurs suffisamment des termes mêmes de l'article 1er.

Suivant l'article 2 du projet, les opérations prévues à l'article 1er ne peuvent être réalisées que moyennant une garantie suffisante donnée par le débiteur et résultant d'hypothèques et de la cession de pensions, majorations, allocations, indemnités, dotations ou rentes, tant civiles que militaires.

Cette disposition semble exclure la possibilité que la garantie soit donnée par un tiers pour le débiteur.

La forme dans laquelle elle est rédigée soulève, en outre, la question de savoir si la garantie peut résulter soit d'une hypothèque, soit de la cession des créances que possède l'emprunteur, soit du cumul de l'une et de l'autre de ces garanties.

Les explications données au Conseil d'Etat, au cours de l'examen du projet, ont permis de préciser la pensée du Gouvernement et de proposer la rédaction suivante :

" Les opérations prévues à l'article 1er ne peuvent être réalisées que moyennant une garantie suffisante.

Celle-ci pourra résulter notamment de la cession de pensions, majorations, allocations, indemnités, dotations ou rentes tant civiles que militaires, de la constitution d'hypothèques ou du cumul de l'une et de l'autre de ces garanties."

L'expression "moyennant une garantie suffisante" permet d'englober toutes les garanties, réelles ou personnelles. Elle permet également que la garantie soit donnée par un tiers à la décharge de l'emprunteur.

L'alinéa 2 énumère, à titre exemplatif, les deux formes de garanties les plus fréquentes et se prononce en faveur du cumul de la cession et de la constitution d'hypothèques.

Suivant l'article 3, le solde débiteur, à raison de prêt, location ou vente consentis, ne peut dépasser pour chaque bénéficiaire une somme de 100.000 francs. Toutefois, il pourra être accordé, pour la construction ou l'achat d'une habitation, des prêts hypothécaires spéciaux ne pouvant dépasser 60 p.c. du coût de la construction et du terrain ou de la valeur vénale de l'immeuble.

Ce texte soulève la question de savoir si les prêts à consentir pour l'achat ou pour la construction d'une habitation, à concurrence de 60 p.c. de la valeur de l'immeuble, sont indépendants du maximum de 100.000 francs prévu à l'alinéa 1er.

Suivant les explications données par le délégué du ministre, cette question comporte une réponse affirmative.

Il convient , dès lors, de souligner cette idée d'une manière très nette dans le texte de l'article 3.

Le Conseil d'Etat propose la rédaction suivante :

" A aucun moment, le montant des sommes dues en raison des prêts, locations ou ventes consentis ne peut dépasser pour chaque bénéficiaire une somme de 100.000 francs.

" Il pourra en outre être accordé pour la construction ou l'achat d'une habitation, des prêts hypothécaires spéciaux ne pouvant dépasser 60 p.c. du coût de la construction et du terrain ou de la valeur vénale de l'immeuble.".

Aux termes de l'article 4, le remboursement des prêts et le paiement des locations ou ventes devront être effectués avant que l'emprunteur ait atteint l'âge de 65 ans.

Suivant les explications données par le délégué du Ministre, la règle qui fait l'objet de l'article 4 devrait être limitée aux prêts autres que ceux garantis par une hypothèque ou par un gage.

En conséquence, il est proposé de rédiger comme suit l'article 4 :

"Le remboursement des prêts, autres que ceux garantis par une hypothèque ou par un gage, ainsi que le paiement des locations ou des ventes devront être effectués avant que le bénéficiaire ait atteint l'âge de 65 ans.".

Le Conseil d'Etat croit toutefois devoir signaler qu'en exécution de cette disposition, il devra être mis fin à la location des meubles ou des instruments de travail, prévue à l'alinéa 2 de l'article 1er, dès que le bénéficiaire aura atteint l'âge de 65 ans.

Aux termes de l'article 5, l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre peut exiger qu'il soit contracté une assurance-vie garantissant les engagements de l'emprunteur. Elle choisit l'assureur, la combinaison et les conditions d'assurance. Le montant de la prime bénéficie des avantages de la cession prévue à l'article suivant.

La portée de cette dernière disposition, suivant laquelle le montant de la prime bénéficie des avantages de la cession prévue à l'article suivant, ne ressort pas clairement.

En réalité, suivant les explications fournies par le délégué du ministre, lorsqu'un prêt est consenti avec assurance-vie, le paiement de la prime est directement effectué, pour le compte de l'assuré, par l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre. A cet effet, l'emprunteur cède à l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre une partie de ses allocations, dont le montant correspond à la prime.

Le texte du troisième alinéa de l'article 5 devrait en conséquence être complètement remanié. Le Conseil d'Etat propose le texte suivant :

"Le montant de la prime est payé directement par l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre à l'organisme assureur; le montant est prélevé à cette fin sur les sommes dont la cession est autorisée à l'article 6,".

Suivant l'article 6 du projet, les pensions, majorations, allocations, indemnités, dotations ou rentes civiles et

militaires sont cessibles et saisissables à concurrence d'un tiers; l'allocation complémentaire prévue à l'article 11 du statut des prisonniers politiques est cessible et saisissable pour le tout. L'article 6 déroge ainsi à de nombreuses dispositions légales, notamment :

1° à l'article 19 de la loi du 1er juin 1919 établissant une dotation au profit des combattants de la guerre 1914-1918;

2° à l'article 1er de la loi du 25 août 1920 accordant un témoignage de reconnaissance aux militaires de la guerre 1914-1918;

3° aux articles 5 et 6 de la loi du 10 août 1921 organisant l'allocation de la dotation des combattants;

4° à l'article 12 des lois sur la réparation des dommages de guerre coordonnées par arrêté royal du 19 août 1921;

5° à l'article 3 de la loi du 31 juillet 1923 accordant une allocation spéciale aux militaires invalides de la guerre pour la période pendant laquelle ils ont été mis en congé sans solde ou sans allocations militaires;

6° à l'article 23 du décret du Haut Commissaire du Roi pour les cantons d'Eupen, Malmédy et Saint Vith, en date du 15 septembre 1923, sur les pensions et allocations militaires des ayants droit. Ce décret a été maintenu en vigueur par l'article 4 de l'arrêté royal du 4 octobre 1925 réglant, au point de vue de la législation, le statut des cantons d'Eupen, de Malmédy et de Saint Vith;

7° à l'article 28 de la loi du 26 février 1947 organisant le statut des prisonniers politiques et de leurs ayants droit;

8° à l'article 13, premier alinéa, de la loi du 18 août 1947 réglant le statut des prisonniers de la guerre 1940-1945.

D'autre part, certaines dispositions légales relatives à des indemnités ou allocations allouées aux bénéficiaire

éventuels des oeuvres visées à l'article 1er ne contiennent aucune règle dérogatoire au droit commun relative à la cessibilité et à la saisissabilité de ces indemnités. Il s'ensuit que les créanciers de ces bénéficiaires verront réduire leur gage à concurrence de la quotité prévue à l'article 6 du projet.

Il en est ainsi notamment de l'arrêté-loi du 25 septembre 1946 accordant aux prisonniers politiques dans l'impossibilité de pourvoir à leur existence par suite d'invalidité ou de maladie une allocation mensuelle, et de la loi du 1er juin 1949 accordant une indemnité d'attente sur pension aux invalides civils des deux guerres ainsi qu'aux veuves et orphelins des victimes civiles de la guerre de 1940-1945.

Strictement, il conviendrait de modifier ou de compléter expressément chacune de ces dispositions légales.

Il est toutefois difficile, dans l'état actuel de la législation en vigueur, de préciser l'ampleur de la répercussion des règles proposées à l'article 6; en effet, le champ d'application du projet demeure incertain aussi longtemps que le législateur n'aura pas étendu l'application de la loi du 15 mars 1938 instituant l'oeuvre nationale des anciens combattants, déportés et prisonniers politiques de la guerre de 1914-1918.

Pour cette raison, le Conseil d'Etat est obligé d'admettre la formule : "nonobstant toute disposition légale contraire", insérée dans l'article 6 du projet.

La rédaction de l'alinéa 2 de l'article 6 du projet et notamment l'expression : "il y a lieu à réduction proportionnelle respectant les coefficients et les maxima légalement fixés" manque de clarté. Le Conseil d'Etat propose de remplacer le mot "coefficients" par "quotités".

Suivant l'article 7, le transfert des droits cédés à l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre sera valablement notifié par pli recommandé à la poste. Il en sera de même de la notification des sommes qui devraient être effectivement retenues en vertu des cessions.

En réalité, suivant les explications données par le délégué du ministre, cette disposition a pour objet de rendre le transport des créances à l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre valable par la seule notification au débiteur cédé, faite par lettre recommandée à la poste. Le texte exige en outre que le débiteur cédé notifie au cédant, également par lettre recommandée à la poste, le montant des retenues opérées en vertu de cette cession.

En conséquence, le Conseil d'Etat propose, pour l'article 7, la rédaction suivante :

"Le transport des créances, effectué en garantie du remboursement des prêts consentis par l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre, est valablement notifié au débiteur cédé, par lettre recommandée à la poste.

Le débiteur cédé notifie au cédant, par lettre recommandée à la poste, le montant des retenues opérées en vertu de cette cession sur les pensions, majorations, allocations, indemnités, dotations ou rentes civiles et militaires, dont bénéficie le cédant.".

Aux termes de l'article 8, toutes les contestations relatives aux contrats conclus conformément à l'article 1er sont de la compétence des juges de paix. Cette disposition reproduit le texte de l'article 5, alinéa 2, de la loi du 9 août 1920.

Le Conseil d'Etat interprète l'expression "contestations relatives aux contrats" dans le sens de "contestations nées de ces contrats". Cette interprétation restrictive correspond d'ailleurs à l'intention du Gouvernement.

Suivant le dernier alinéa de l'article 10, inséré à la demande du Ministre, par sa lettre du 13 janvier 1950, les honoraires proportionnels des notaires qui dépassent les minimums et les droits de copie, sont réduits de moitié quand l'acte est fait ou que la copie, la photocopie ou l'extrait est délivré à la requête de l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre.

Cette disposition devrait faire l'objet d'un arrêté royal, pris en exécution de la loi du 31 août 1891 portant tarification et recouvrement des honoraires des notaires. Aux termes de l'article 1er de cette loi, le Gouvernement est autorisé à tarifier les honoraires, vacations, droits de rôle ou de copie, frais de voyage, de séjour ou de nourriture dus aux notaires pour les actes instrumentaires ou autres de leur ministère.

L'article 8 de l'arrêté du Régent du 24 janvier 1946 portant tarif des honoraires des notaires contient d'ailleurs, sous le 1°, une disposition analogue pour les actes faits à la requête de l'Etat, des provinces, des communes ou des établissements publics. Il suffirait éventuellement de compléter cette disposition par la mention de l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre.

Enfin, en ce qui concerne l'article 11, relatif à l'abrogation de la loi du 9 août 1920, le Conseil d'Etat est d'avis que cette disposition devrait être précisée par la mention de la loi du 30 juillet 1934 relative aux opérations de prêts à l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre, ainsi que par la mention des arrêtés royaux du 12 novembre 1920, 18 juin 1930 et 16 décembre 1946.

Le projet soulève encore d'autres remarques de forme qui ne requièrent pas de commentaires et qui ressortent du texte reproduit ci-après :

Projet de loi relatif aux opérations de prêts à faire aux bénéficiaires de l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre, de l'Oeuvre nationale des orphelins, veuves et ascendants des victimes de la guerre et de l'Oeuvre nationale des anciens combattants, déportés et prisonniers politiques.

CHARLES, Prince de Belgique,
Régent du Royaume,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition du Ministre de la Reconstruction.

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Le Ministre de la Reconstruction est chargé de présenter en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er.-

L'Oeuvre nationale des invalides de la guerre est autorisée à faire des prêts hypothécaires et autres, tant à ses propres bénéficiaires qu'à ceux de l'Oeuvre nationale des orphelins, veuves et ascendants des victimes de la guerre ou de l'Oeuvre nationale des anciens combattants, déportés et prisonniers politiques.

Elle est également autorisée à acquérir des meubles, notamment des instruments de travail, en vue de les louer ou de les vendre aux personnes visées ci-dessus.

Article 2.-

Les opérations prévues à l'article 1er ne peuvent être réalisées que moyennant une garantie suffisante. Celle-c

pourra résulter notamment de la cession de pensions, majorations, allocations, indemnités, dotations ou rentes tant civiles que militaires, de la constitution d'hypothèques ou du cumul de l'une et de l'autre de ces garanties.

Article 3.-

A aucun moment, le montant des sommes dues en raison des prêts, locations ou ventes consentis ne peut dépasser pour chaque bénéficiaire une somme de 100.000 francs.

Il pourra en outre être accordé pour la construction ou l'achat d'une habitation, des prêts hypothécaires spéciaux ne pouvant dépasser 60 p.c. du coût de la construction et du terrain ou de la valeur vénale de l'immeuble.

Article 4.-

Le remboursement des prêts, autres que ceux garantis par une hypothèque ou par un gage, ainsi que le paiement des locations ou des ventes, devront être effectués avant que le bénéficiaire ait atteint l'âge de 65 ans.

Article 5.-

L'Oeuvre nationale des invalides de la guerre peut exiger qu'il soit contracté une assurance-vie garantissant les engagements de l'emprunteur.

Elle choisit l'assureur et les conditions d'assurance.

Le montant de la prime est payé directement par l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre à l'organisme assureur; le montant est prélevé à cette fin sur les sommes dont la cession est autorisée à l'article 6.

Article 6.-

En vue d'assurer à l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre l'exécution des contrats conclus avec elle,

conformément à l'article ler et nonobstant toute disposition légale contraire, sont cessibles et saisissables à concurrence d'un tiers, les pensions, majorations, allocations, indemnités dotations ou rentes civiles et militaires dont bénéficient et bénéficieront les emprunteurs. Toutefois, les tranches trimestrielles restant encore dues de l'allocation complémentaire prévue par l'article 11 du statut des prisonniers politiques et de leurs ayants droit, la dotation des prisonniers de guerre, ainsi que la rente de chevrons de front sont cessibles et saisissables pour le tout.

En cas de concours avec d'autres retenues légalement autorisées, il y a lieu à réduction proportionnelle, respectant les maxima et les quotités légalement fixés. En aucun cas toutefois, sauf quant aux allocations, dotations et rentes cessibles pour le tout en vertu de l'alinéa ler du présent article, l'ensemble des retenues ne pourra dépasser les ~~deux~~ tiers / des pensions et allocations.

Article 7.-

Le transport des créances, effectué en garantie du remboursement des prêts consentis par l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre, est valablement notifié au débiteur cédé, par lettre recommandée à la poste.

Le débiteur cédé notifie au cédant, par lettre recommandée à la poste, le montant des retenues opérées en vertu de cette cession sur les pensions, majorations, allocations, indemnités, dotations ou rentes civiles et militaires, dont bénéficie le cédant.

Article 8.-

Toutes les contestations, relatives aux contrats conclus conformément à l'article ler, sont de la compétence des juges de paix.

Article 9.-

La Caisse générale d'Epargne et de Retraite est autorisée :

1° à consentir des prêts à l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre;

2° à assurer sur la vie, aux clauses et conditions qu'elle détermine, les personnes mentionnées à l'article ler de la présente loi, qui contractent avec l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre.

Article 10.-

L'article 301, 1° de l'arrêté royal du 30 novembre 1939, n° 64, contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe , est remplacé par la disposition suivante :

" 1° - Les actes amiables relatifs aux prêts consentis par l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre.".

L'article 82, 1° de l'arrêté du Régent du 26 juin 1947 contenant le Code des droits de timbre est remplacé par la disposition suivante :

" 1° - Les actes amiables relatifs aux prêts consentis par l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre.".

Article 11.-

Sont abrogés :

la loi du 9 août 1920 relative à des opérations de prêts à faire aux invalides de la guerre;

la loi du 30 juillet 1934 relative aux opérations de prêts de l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre;

l'arrêté royal du 12 novembre 1920 relatif aux prêts hypothécaires aux invalides de guerre;

l'arrêté royal du 18 juin 1930 modifiant l'arrêté royal du 12 novembre 1920 réglant l'octroi de prêts hypothécaires aux invalides de guerre;

l'arrêté royal du 16 décembre 1946 relatif aux opérations de prêts à faire aux invalides de la guerre par l'Oeuvre nationale des invalides de la guerre.

Donné à , le

PAR LE REGENT :

Le Ministre de la Reconstruction,

Waren aanwezig: Etaient présents:

De Heren: D. DECLEIRE,	raadsheer van State,	voorzitter
Messieurs:	conseiller d'Etat,	président
J. COYETTE,	raadsheren van State	
H. BUCH,	conseillers d'Etat	
J. VAUTHIER,	bijzitters van de afdeling wetgeving	
L. FREDERICQ,	assesseurs de la section de législation	
J. CYPRES,	adjunct-griffier,	griffier
	greffier adjoint,	greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. DECLEIRE.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. DECLEIRE.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. CYPRES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) D. DECLEIRE

uitgifte afgeleverd aan de H. Minister van Wederopbouw.
expédition délivrée à M. le Ministre de la Reconstruction.

De Februari 1950.

Le février 1950.

De Griffier van de Raad van State,

Le Greffier du Conseil d'Etat,

K.MEES.